

В. Бежанци от бивша Югославия

По-специфичен е случаят с циганите от бивша Югославия, след разпадането на която, в резултат на последвалите войни и етнически прочиствания, големи групи цигани мигрират на Запад. Първите миграционни потоци са в началото на 90-те години, когато по време на войната в Босна и Херцеговина много цигани се насочват главно към Италия. Особено масови са миграциите от Косово след агресията на НАТО през 1999 г. и последвалото етническото прочистване, проведено от местните албанци, когато между 120-150 хиляди цигани (според приетата понастоящем терминология – ‘Роми, Ашкали и Египтяни’) са принудени да напуснат областта и да избягат в Сърбия и Черна гора. Много от тях успяват да достигнат и до Западна Европа (главно Германия), където са поставени под постоянната угроза да бъдат депортирани обратно в Косово, макар и международните сили там да не са в състояние да обезпечат тяхната сигурност. Опитите за връщането на тези бежанци в новата държава (независимо Косово) продължават без особен успех и до наши дни, а статутът на десетки хиляди цигани от тази вълна все още е неизяснен.

Г. Трансгранична трудова мобилност

Погледнато като цяло, циганските миграции от последната, трета вълна, в никакъв случай не трябва да се свеждат само до случаите на искане на политическо убежище, каквито тенденции се наблюдават в научната литература. Въпреки че в някои случаи (като напр. бежанците от бивша Югославия) тези миграции могат да имат и доста големи размери, това всъщност е само видимата част на айсберга. Успоредно със случаите на искане на политическо убежище (без значение с основания или само като прикритие на социално-икономически мотиви), в повечето случаи придобиващи широка известност в публичното пространство, текат и ‘скрити’ за широката публика процеси, които са неисъизмери-